

GLASNIK

PRIVREDNE KOMORE KANTONA SARAJEVO

IZ SADRŽAJA:

**Ključni pravci
privredne aktivnosti**

**Dionica auto-puta
prema Zenici - Možemo li
nastaviti gradnju
vlastitim snagama?!**

**Preispitati ugovore o
slobodnoj trgovini**

**Uspostaviti okolinski
odgovorno tržište**

**Kako pojačati efikasnost
inspekcijskih službi**

**Prijedlog Komore:
Bez poreza do nove
računarske opreme**

**Zastupanje interesa privrede-
Glas biznisa se
mora uvažavati!**

**Ostvaren rekord u broju
mjesečno održanih seminara**

**Nova rubrika: BiH na putu
evropskih integracija
NOVEMBAR/DECEMBAR**

2003.

BROJ 22

**Skupština Komore:
Snažna podrška stvaranju
moderne privredne asocijacije**

**Početak primjene Zakona o privrednim
komorama u FBiH (01. 01. 2004.) preko
350 kompanija je dobrovoljno
pristupilo u članstvo Komore.**

Ključni pravci privredne aktivnosti

Skupština Privredne komore Kantona Sarajevo, na sjednici održanoj 17. decembra, razmatrala je Informaciju o stanju i aktuelnim problemima privrede Kantona Sarajevo sa prijedlogom mjera, te godišnja dokumenta: Izveštaj o radu za 2003. godinu, Program rada, Finansijski plan i Odluku o visini i načinu plaćanja članarine za 2004. godinu, kao i Odluku o mandatu organa PKKS u prelaznom periodu.

Alarmantno stanje u privredi

Skupština je konstatovala da je stanje u privredi Kantona Sarajevo već duže vrijeme teško i složeno. Privredna kretanja u 2003. godini ukazuju na dalje pogoršanje stanja, iako je ostvareno i niz značajnih pozitivnih pomaka kada je u pitanju obezbjeđivanje uvjeta u kojima posluju privredni subjekti. Stvaranje prave slike ekonomskih efekata poslovanja uveliko otežava nepostojanje pouzdanih statističkih podataka, posebno finansijskih rezultata privrede. Podaci o stanju privrede su nepotpuni, nepouzdati i netransparentni. Finansijski rezultati privrede KS se već treću godinu ne obrađuju, mnogi statistički podaci su upitni, jer se baziraju na malom stepenu obuhvatnosti privrednih subjekata ili na procjenama. Ipak, izneseni podaci ukazuju na to da je stanje u privredi alarmantno što se vidi i iz pregleda:

Ukazali su na potrebu hitnog rješavanja problema po pojedinim sektorima privrede, jer je industrijska proizvodnja i dalje u padu, nema strategije razvoja poljoprivrede na nivou Kantona, građevinarstvu nedostaju radovi značajnijeg obima, trgovina je i dalje u borbi sa neloyalnom konkurencijom. U spoljnotrgovinskoj razmjeni sve su pozitivniji odnosi uvoza i izvoza. Uz sve to država ne nudi nikakve olakšice domaćim privrednicima. Da bi inicijative privrednika dale rezultate, neophodno je izgraditi čvršće odnose i partnerstvo sa organima izvršne vlasti i uprave, što će biti jedan od osnovnih zadataka Komore u narednoj godini.

Akcenat je još jednom stavljen na potrebu zaštite domaće proizvodnje. Predviđanja su da će, realizacijom Sporazuma o bescarinskoj trgovini sa susjednim zemljama, u BiH doći do gubitka radnih mjesta u poljoprivredno-prehrambenoj industriji, a čime će biti ugrožena i radna mjesta u ostalim granama privrede. Izneseni su i stavovi da bez ugovora o slobodnoj trgovini neće doći do povećanja izvoza, ali da hitno treba rješavati i druge probleme kao što su carine, tarife i drugi elementi za jačanje konkurentnosti domaće proizvodnje.

Trebalo bi se otpočeti sa ozbiljnijim pripremanjima proizvođača roba i usluga, izvoznika i uvoznika za rad po pravilima i kriterijima Svjetske trgovinske organizacije.

Ključni pravci aktivnosti Komore, kao medijatora interesa privrede, biće usmjereni na:

- pružanje pomoći uspješnim firmama kako bi bile još uspješnije;

AKTUELNA KRETANJA

ELEMENTI	+	-
- Fizički obim industrijske proizvodnje I - X		10,6%
- Vrijednost radova u građenju I - IX		14,6%
- Cestovni saobraćaj I - IX		23,9%
- Trgovina na malo I - IX		3,8%
- Promet u ugostiteljstvu I - X	8,5%	
- Prihod od turizma I - X	18,8%	
- Spoljnotrgovinska razmjena I - X	11,8%	
* izvoz (287,4 mil)	38,9%	
* uvoz (1.118,0 mil)	7,0%	
* deficit (833,6 mil)		4,8%
- Zaposlenost (886.413) - IX	0,4%	
* u privredi (53.554)		2,6%
* u neprivredi (32.825)	5,3%	
- Javna upr. i odbr. (8.002)	8,0%	
- Obrazovanje (7.698)		3,3%
- Zdravstvena i socijalna zaštita (7.229)	5,1%	
- Ostale javne djelatnosti (5.500)	6,9%	
- Nezaposlenost (59.859) - XI	5,9%	
- Netto plaća (652,77) - IX	5,1%	

Diskutovali su: Muhamed Pilav, Dževdet Ibrišimović, Ahmet Sejdić, Šahzudin Jahjaefendić, Ismet Alibegović, Rusmir Šetić, Ešef Čelik, Petar Milanović, Avdo Rapa i Smajo Fetahović.

- predlaganje mjera za unapređenje izvoza i supstitucije uvoza;
- jačanje konkurentne sposobnosti privrede povećanjem produktivnosti rada, smanjenjem cijene energenata i drugih troškova proizvodnje;
- predstavljanje privrede u zemlji i inozemstvu;
- promocije domaće proizvodnje/usluga, odnosno implementaciju programa "Proizvodimo, kupujemo domaće";
- zaštitu domaće proizvodnje od nelojalne konkurencije smanjenjem (a potom eliminisanjem) sive ekonomije i bespravnog rada i dovođenjem svih poslovnih subjekata u isti položaj na tržištu;
- jačanje regionalne saradnje u cilju uspješnije realizacije razvojnih potencijala regije Sarajevo;
- stvaranje povoljne klime za strana ulaganja;
- jačanje partnerstva sa organima izvršne vlasti i uprave;
- institucionalnu izgradnju svih nivoa državne uprave kako bi se efikasnije koristila međunarodna pomoć za realizaciju projekta, posebno iz oblasti okolinske komponente i održivog razvoja;
- snažnije medijsko predstavljanje inicijativa i prijedloga privrede i odnosa nadležnih organa izvršne i upravne vlasti prema tim prijedlozima i inicijativama.

Izvod iz Izvještaja o radu za 2003. godinu

- Komora je obavila rasprave i uputila nadležnim državnim organima prijedloge na 19 zakona i drugih propisa od značaja za privredu.
- Nadležnim državnim organima upućene su 44 inicijative Komore, vezane za privrednu problematiku.
- Održana su četiri okrugla stola, o temi privatizacije, razvoj partnerstva u Evropi, stanje privrede i razvoj konkurentne sposobnosti kompanija.
- Ostvareno je preko 300 kontakata sa partnerima iz inostranstva, sa područja 19 komora iz šest zemalja.
- Realizirano je preko 20 oblika raznih edukacija u kojima su učestvovala 484 poduzetnika iz 284 preduzeća. Edukacijom su bila pokrivena 43 dana u 2003. godini.
- Komora je uspješno obavila drugu periodičnu provjeru od certifikacijske kuće - Det Norske Veritas.
- Komora je predstavila svoje članove na domaćim sajmovima i na šest sajмова u inostranstvu.
- Komora je aplicirala na četiri projekta, od kojih je do sada odobren projekat CIPE (Centar za međunarodno privatno poduzetništvo iz Vašingtona), koji se odnosi na razvoj članstva.
- U 2003. godini izdat je veliki broj publikacija i informacija.
- U 2003. godini dodijeljene su tri Šestoaprilске nagrade kandidatima iz privrede, koje je predložila Komora.
- Svakim danom povećava se broj dobrovoljnih članova Privredne komore Kantona Sarajevo, tako da ih sa 31. 12. 2003. godine ima 350.
- U 2003. godini održane su dvije sjednice Skupštine Komore, pet sjednica Upravnog odbora, dvije sjednice Nadzornog odbora i 19 stručnih savjeta Komore.
- Ostvarena je dobra koordinacija i sinhronizacija u radu svih organa, stručnih tijela i stručne službe Komore.
- Saradnja sa organima vlasti postepeno raste, ali još uvijek nije na nivou realnih mogućnosti i potreba.

Glavne aktivnosti Komore u 2004. godini

biće usmjerene na:

- zastupanje privrede u kreiranju zakonodavno-privrednog ambijenta;
- pružanje širokog spektra poslovnih usluga (iniciranje projekta razvoja, razvoj međusobne poslovno-tehničke saradnje, zajednički susreti privrednika i predstavnika izvršne vlasti i uprave, pružanje stručne pomoći kod definisanja ciljeva razvoja, proširenje tržišta, iznalaženje zainteresiranih partnera za saradnju, izrada biznis-planova itd);
- unapređenje izvoza uspostavljanjem saradnje sa partnerima iz inostranstva, pripremanjem kompanija za izlazak na svjetsko tržište, upoznavanjem preduzeća sa uslovima zadovoljavanja standarda proizvoda i usluga namijenjenih izvozu, te većom promocijom izvoznih mogućnosti domaće privrede;
- pružanje informatičkih usluga kao pretpostavke bržeg razvoja privrede, njenog uključivanja u međunarodne ekonomske tokove i osposobljavanja preduzeća za prelazak sa industrijskog na informaciono društvo;
- organizovanje 37 raznih oblika edukacije, od čega 30 predstavlja nove teme, a edukacijama će biti pokriveno 89 dana;
- provođenje promotivnih aktivnosti i unapređenje informacionih, publicističkih i marketing aktivnosti;
- zaštitu okoline i održivi razvoj, plasiranje aktuelnih informacija i podataka u vezi sa okolinskim razvojem, te prenos znanja i iskustava svojim članovima;
- razvoj članstva, naročito privlačenje novih i zadržavanje postojećih članova Komore. Ovo je važan zadatak čijom realizacijom se, između ostalih ciljeva, stvara i pretpostavka uspješnog ostvarivanja partnerskih odnosa sa nadležnim državnim organima.

Finansijski plan za 2004. godinu

Finansijskim planom Komore za 2004 godinu predviđa se ostvarenje ukupnog prihoda u iznosu od 1.563.000 KM, što je u odnosu na ocjenu ostvarenja u 2003. godini manje za 28 odsto.

Ovako nizak nivo planiranog ukupnog prihoda posljedica je izmijenjenog Zakona o komorama, gdje se članstvo prikuplja na dobrovoljnoj osnovi, tako da ukupan prihod od članarine pokriva svega 62 odsto planiranih rashoda.

Ukupni rashodi planirani su u iznosu od 1.845.500 KM U 2004. godini. Višak rashoda nad prihodima u iznosu od 282.500 KM pokrit će se iz akumulacije koja je ostvarena u prethodnim godinama poslovanja.

Gotovo svi troškovi u 2004. planirani su na nivou ostvarenja iz 2003. godine, a neki i znatno ispod toga. Kako je ovo prva godina rada Komore u izmijenjenim uslovima, bilo bi teško predvidjeti kretanja prihoda i rashoda u 2004. Stoga će se tokom godine stalno analizirati finansijska situacija i vršiti neophodna prilagođavanja, o čemu će organi Komore biti blagovremeno obavještavani.

ZAHVALJUJEMO SE ČLANOVIMA KOMORE, ORGANIMA I STRUČNIM TIJELIMA KOMORE I SVIM DRUGIM ORGANIMA, ORGANIZACIJAMA I INSTITUCIJAMA KOJI SU DOPRINIJELE USPJEŠNOJ REALIZACIJI PROGRAMA!

Novogodišnja press-konferencija Saradnja sa medijima

Na novogodišnjoj press-konferenciji Privredne komore Kantona Sarajevo novinarima su se obratili predsjednik Komore Kemal Grebo, potpredsjednik mr Irfan Mehičić i sekretar Munevera Pahor. Bilo je riječi

o aktivnostima koje su se provodile u 2003., kao i planovima za 2004. godinu u kojoj će Komora nastaviti insistirati na donošenju hitnih i konkretnih mjera u cilju obezbjeđenja ubrzanijeg privrednog rasta i razvoja.

Rukovodioci PK Kantona Sarajevo iskazali su zadovoljstvo dosadašnjom saradnjom sa medijima i ocijenili da su novinari objektivno informisali javnost o proteklim dešavanjima u Komori. U cilju predstavljanja i promovisanja svog rada, Komora će u 2004. godini intenzivnije raditi na marketing kampanji i nastojati da saradnju sa sredstvima javnog informisanja učini još boljom.

E. B.

Set nacrtu zakona o osiguranju Jedinstveni kriteriji djelovanja osiguravajućih društava

Nakon što je međunarodna zajednica uredila bankarski sistem, na red je došao i drugi finansijski sektor, a to je osiguranje. Savjet za osiguranje Privredne komore Kantona Sarajevo detaljno je razmatrao set nacrtu zakona o osiguranju koje je ponudila EU: Zakon o agenciji za osiguranje u BiH, Zakon o društvima za osiguranje u privatnom vlasništvu, Zakon o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ostale odredbe o obaveznom osiguranju od odgovornosti i Zakon o posredovanju u privatnom osiguranju. Svi prijedlozi i primjedbe utvrđeni na sjednici upućeni su nadležnim ministarstvima.

Prema riječima Envera Trepčića, pomoćnika federalnog ministra za finansije, pri izradi zakona konsultovani su i predstavnici vlasti, a zakoni su se već našli u parlamentarnoj proceduri. Ovim novim propisima bi se, prema mišljenju predstavnika osiguravajućih društava, trebao otvori put za integraciju bosanskohercegovačke industrije osiguranja u evropsko ekonomsko područje. Važno je da ovaj set zakona i za Federaciju BiH i za Republiku Srpsku bude fundament za stvaranje jedinstvenog prostora i jedinstvenih kriterija djelovanja osiguravajućih društava u BiH.

E. B.

Informatizacija BiH

Bez poreza na promet do nove računarske opreme

Problematika informatizacije bh. društva, kao preduslova razvoja privrede i ulaska u evropske integracije, jedno je od pitanja razmatranih na sjednici Savjeta za telekomunikacije i informacione tehnologije Privredne komore Kantona Sarajevo. Raniji zaključak Savjeta odnosio se na prikupljanje validnih informacija o aktivnostima na državnom nivou vezanih za informatizaciju BiH.

U radu je učestvovao Haris Hadžialić, vođa projekta ICT Forum za BiH unutar projekta eSEE (elektronizacija zemalja jugoistočne Evrope). Informacije o aktivnostima na polju informatizacije bh. društva su korisne i potrebne široj javnosti, posebno firmama iz ove oblasti. Sa tog stanovišta predloženo je da se Komora direktno uključi u realizaciju i promoviranje projekta - eSEE.

Kao doprinos informatizaciji bh. društva, donesen je zaključak da se preko organa Komore pokrene inicijativa za oslobađanje poreza na promet kod nabavke računara i računarske opreme. Upravni odbor Komore je usvojio ovaj zaključak i donio odluku da se uputi zahtjev nadležnom ministarstvu Vlade Federacije BiH za izmjenu, odnosno dopunu člana 18. Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga, u smislu oslobađanja poreza na promet pravnih i fizičkih lica kod nabavke računara i računarske opreme.

R. MANDIĆ

Građevinari zabrinuti za svoj opstanak

Izlaz iz sadašnjeg stanja

Savjet za građevinarstvo, industriju građevinskih materijala i projektantske usluge PK Kantona Sarajevo, između ostalog, razmatrao je poslovanje građevinarstva u prethodnim mjesecima 2003. godine i zaključio da se, zbog nedostatka poslova i nemogućnosti planiranja razvoja bar na godinu do dvije unaprijed, stanje u ovoj oblasti ozbiljno pogoršava

I pored, naizgled, brojnih gradilišta i dinamične gradnje u Kantonu Sarajevo, u odnosu na druge kantone u FBiH, stanje u građevinarstvu nije zadovoljavajuće. Vrijednost izvršenih građevinskih radova u zadnjih nekoliko godina (od 2000. do polovine 2003. godine) dostigla je gotovo uravnoteženi iznos između 355 i 375 miliona KM. Zabrinjava to što broj radnika na gradilištima opada iz godine u godinu. Na gradilištima je 2000. godine bilo 3.781 radnik, a polovinom 2003. svega 3.260. Stambena izgradnja je prije rata činila okosnicu angažovanja građevinskih kapaciteta, dok nekoliko posljednjih godina bilježi simbolične cifre. Plaće značajno zaostaju u građevinarstvu (392 KM) iza prosjeka u FBiH (531 KM) i Kantonu Sarajevo (665 KM).

Kada se dodaju i teškoće u naplati, koje su bile prisutne tokom proteklog perioda, te rad "na crno" i neloyalna konkurencija, jasno je da će malo firmi iskazati pozitivne finansijske pokazatelje po obračunu za 2003. godinu.

Zabrinjava neizvjesnost u pogledu mogućnosti angažovanja raspoloživih kapaciteta građevinarstva, projektovanja i industrije građevinskog materijala u narednim godinama. Još uvijek nema izvjesnih najava otpočinjanja krupnih inves-

ticionih projekata u Kantonu, ali i u FBiH. Nastavlja se rasprava o mogućem početku radova na izgradnji auto-puta koridorom Vc, ali se ne nazire skori rok otpočinjanja.

Ukazano je na potrebu što hitnijeg otvaranja tzv. javnih radova, koji mogu biti zamajac kompletne privredi ne samo na nivou Kantona nego i FBiH, pa i države BiH u cjelini.

Zaključeno je da se inicijativa, pokrenuta na ovoj sjednici, o zajedničkom angažovanju građevinarstva, industrije građevinskog materijala (IGM), projektne djelatnosti, poslovnog bankarstva i ostalih zainteresiranih subjekata iz Kantona Sarajevo i Zeničko-dobojskog, na pripremi za nastavak izgradnje auto-puta na jednoj dionici prema Zenici, razmotri na zajedničkoj sjednici.

U raspravi o otežanom nastupu, odnosno različitim oblicima ograničavanja mogućnosti prisustva naših građevinara na stranim tržištima, posebno Hrvatske i Slovenije, kao i potrebi zaštite domaćeg tržišta na principima reciprociteta, zaključeno je da se nadležnim organima FBiH predloži uvođenje sličnih mjera ograničenja nastupa stranih izvođača u BiH kakve postoje u njihovim zemljama za naše izvođače.

Dionica auto-puta prema Zenici

Možemo li nastaviti gradnju vlastitim snagama?!

Na zajedničkoj sjednici Savjeta za građevinarstvo, IGM i projektantske usluge i Savjeta za bankarstvo PK Kantona Sarajevo, te Udruženja građevinarstva i industrije građevinskog materijala Privredne komore ZE-DO kantona, u proširenom sazivu, razmatrana je inicijativa o pokretanju aktivnosti na stvaranju potrebnih uvjeta za što skorije otpočinjanje izgradnje naredne dionice auto-puta od Sarajeva prema Zenici.

Pored članova pomenutih savjeta, odnosno Udruženja, prisustvovali su predsjednici obje komore, brojnih građevinskih, projektne i proizvodnih firmi, fakulteta, zavoda, instituta i poslovnih banaka izvan savjeta, te sredstava javnog informiranja iz oba kantona.

Nakon rasprave o mogućnostima angažovanja građevinarstva, IGM, projektantskih i drugih zainteresiranih subjekata, te bankarskog sektora, u stvaranju potrebnih uvjeta za brže obavljanje pripremnih radnji i otpočinjanje izgradnje naredne dionice auto-puta od

Visokog prema Lašvanskoj Petlji, na koridoru Vc, usvojeni su slijedeći

Zaključci

Daje se nepodijeljena podrška inicijativi Savjeta za građevinarstvo PK Kantona Sarajevo da se, udruženim naporima građevinarstva, proizvođača građevinskih i drugih mate-

rijala, te zainteresiranih dijelova ostale privrede, bankarskog sektora i nadležnih državnih organa, kao i drugih zainteresiranih subjekata, pristupi aktivnostima na pripremi za otpočinjanje izgradnje naredne dionice auto-puta Visoko - Lašvanska Petlja, dužine 30 km, na koridoru Vc.

Bržim otpočinjanjem izgradnje pomenute dionice auto-puta aktiviraće se cio građevinski potencijal i generirati aktivnost značajnog broja drugih segmenata privrede, u dužem periodu.

Neposrednim uključivanjem domaćih potencijala i angažovanjem vlastitih sredstava dat će se jasan dokaz i uputiti signal naše spremnosti da, vlastitim snagama, želimo stvarati pretpostavke za aktiviranje raspoloživih potencijala i brži razvoj privrede, što će vjerovatno podstaknuti i ohrabriti inozemne investitore da, sa više povjerenja, ulažu u razvojne projekte u BiH.

Konkretnim angažovanjem na realizaciji ove inicijative stvara se prostor da nadležni organi FBiH i države BiH, u mnogo mirnijim uvjetima, nastave aktivnosti na pripremi gradnje auto-puta na ostalim dionicama trase, duž koridora Vc.

Ovom inicijativom ne žele se usporiti ili na bilo koji način onemogućiti nosioci ili bilo koja od sadašnjih ili novih inicijativa i aktivnosti, koje imaju za cilj izgradnju auto-puta na koridoru Vc.

U cilju angažovanja na stvaranju uvjeta za koordinaciju i uključivanje zainteresiranih učesnika, te otpočinjanje konkretnih priprema, za što skoriju realizaciju ovih zaključaka, formira se Inicijativni odbor od petnaest (15) članova kojeg čine:

- Devet predstavnika građevinskih, proizvodnih i projektantskih firmi (šest članova sa područja KS i tri člana sa područja ZE-DO kantona),

- Pet predstavnika poslovnih banaka (četiri člana sa sjedištem u KS i 1 član sa područja ZE-DO kantona),

- Jedan predstavnik komorskog sistema (Privredne komore Kantona Sarajevo).

Savjet za bankarstvo PK Kantona Sarajevo će u roku od osam dana imenovati svoja četiri predstavnika u Inicijativni odbor.

O. MUŠIĆ

Efikasni rad suda

Naplata zaostalih potraživanja javnih komunalnih preduzeća

Savjet za komunalnu djelatnost PK Kantona Sarajevo, na sjednici održanoj 11. novembra 2003. godine, razmatrao je problematiku poslovanja komunalne privrede, angažovanja komunalnih organizacija u uvjetima elementarnih nepogoda, te organizovanja PKKS na bazi dobrovoljnog članstva

Istaknut je nedostatak zvaničnih statističkih podataka, zbog čega nije omogućeno praćenje i analiziranje aktuelne problematike i pokretanje odgovarajućih mjera i aktivnosti u oblasti komunalne privrede. Zbog toga se i dalje služimo podacima prikupljenim anketiranjem javnih komunalnih preduzeća.

Osnovna karakteristika poslovanja većine komunalnih organizacija jesu visoki gubici (na kraju 2002. godine Vodovod i kanalizacija 27 miliona KM, Toplane šest miliona KM, Sarajevogas 8,5 miliona KM, Gras 4,2 miliona KM, Elektrodistribucija 4,4 miliona KM itd), koji su posljedica neredovnog plaćanja od korisnika usluga, odnosno neekonomske cijene, za šta se ne nalaze prava rješenja. Nemoćnosti blagovremene naplate potraživanja za pružene usluge prisutne su zadnjih pet do šest godina i tu su komunalna preduzeća nemoćna, jer postojeći instrumentarij prinudne naplate (preko suda) nije dovoljno djelotvoran. Samo je KJKP Vodovod i kanalizacija pokrenuo oko 200.000 tužbi na potraživanje od oko 37 miliona KM od kojih je do sada naplaćeno svega 15 odsto.

Razlog, za tako nepovoljne rezultate, nije u lošem vođenju preduzeća i nesposobnosti menadžmenta nego nepovoljnih uvjeta privređivanja. Komunalna preduzeća ne po-

sluju na tržišnim principima, zbog čega iz cijene svojih usluga nisu u mogućnosti pokriti kompletne troškove poslovanja niti finansirati vlastiti razvoj.

Jedno od značajnih pitanja u raspravi bilo je plaćanje poreza i doprinosa na fakturisanu realizaciju. Riječ je o milionskim ciframa koje nije moguće naplatiti od dužnika, na koje se moraju platiti porezi i doprinosi, koje su balast za komunalna preduzeća, jer ugrožavaju normalno funkcioniranje. Preko Udruženja poslodavaca komunalne privrede FBiH pokrenuta je inicijativa da naplaćena realizacija bude osnovica za plaćanje poreza i doprinosa, te da se smanje neki doprinosi (doprinos za vodoprivredu), pa se očekuje da će Vlada FBiH to razmotriti i podržati kao potpuno opravdano.

Usvojeni su slijedeći zaključci:

- daje se podrška inicijativi, koju je pokrenulo Udruženje poslodavaca komunalne privrede, o reguliranju poreza na nenaplaćenu realizaciju na adekvatniji način;

- od Osnovnog suda u Sarajevu traži se hitno ubrzanje postupka naplate potraživanja iz prethodnih godina (posebno iz 1996., 1997. i 1998 godine), u skladu sa novim Zakonom o parničnom postupku;

- finansiranju izgradnje objekata komunalne privrede, iz doprinosa za uređenje građevinskog zemljišta, pristupiti znatno organizovanije ako se ne želi ugroziti obim i kvalitet pružanja komunalnih usluga;

- nastaviti započete aktivnosti na postupnom uvođenju sistema mjerenja stvarne potrošnje pojedinih medija (voda, toplotna energija) u cilju povećanja odgovornosti potrošača u njihovom ponašanju, zaštite okoliša, efikasnosti korištenja raspoloživih resursa i racionalizacije poslovanja samih komunalnih preduzeća.

O. MUŠIĆ

Preispitati ugovore o slobodnoj trgovini

Treba preispitati i revidirati uslove poslovanja i uticaj postojećeg spoljnotrgovinskog režima i carinskih propisa na poljoprivredno-prehrambeni kompleks Kantona Sarajevo, pa i šire, nastalog po osnovu sklopljenih ugovora o slobodnoj trgovini, sukladno opštim zaštitnim mjerama

Striktnom primjenom donesenih propisa poljoprivredno-prehrambeni kompleks naći će se u teškom položaju (neki proizvođači i prerađivači u bezizlaznom). Za očekivati je da će domaći proizvođači i prerađivači suočeni sa stranom konkurencijom teško moći plasirati svoje proizvode na domaće, posebno na strano tržište, zbog vladinih snažnih podsticajnih mjera robi namijenjenoj izvozu (samo R Hrvatska svoje proizvođače subvencionira sa oko 570.000.000 KM, a FBiH sa svega 20.000.000 ili oko dva odsto iz Federalnog proračuna). Najveće probleme u proizvodnji i plasmanu očekuju robu animalnog porijekla, ali ni ostali proizvodi zasnovani na biljnoj proizvodnji neće moći izdržati stranu konkurenciju, posebno od istočnih susjeda koji imaju razvijenu poljoprivredu i prehrambenu industriju. Proizvodnja i plasman visokotarifne robe već sada su u podređenom položaju, s obzirom na to da susjedne zemlje različitim stopama akciza štite domaću od uvozne visokotarifne robe, zbog čega smo jedina zemlja na svijetu gdje su domaći proizvodi skuplji od uvoznih visokotarifnih.

S obzirom na to da će se uslovi za privređivanje poljoprivrede i prehrambene industrije pogoršati nakon cjelovite primjene ugovora o slobodnoj trgovini, tačnije od 1. januara 2004. godine, Komora predlaže da se preispitaju potpisani ugovori i izvrši njihova revizija sukladno "Opštim zaštitnim mjerama" kako je regulisano u potpisanim ugovorima.

Dato je i mišljenje o neophodnosti bržeg donošenja Zakona o podršci i podsticajima u poljoprivredi, čije odredbe trebaju omogućiti podsticanje domaće proizvodnje (premijama, regresima, subvencijama...) i smanjenje pritiska strane poljoprivredno-prehrambene robe na domaće tržište.

Pored podsticaja insistirano je na primjeni "zaštitnih mjera" predviđenih u Zakonu o vanjskotrgovinskoj politici BiH, posebno od damping cijena i subvencioniranog uvoza, preciznim planiranjem nedostajućih kontingenata. U tom smislu neophodno je utvrditi potrebe stanovništva za tim proizvodima, nakon čega bi se planirali nedostajućih kontingenti i u tom obimu dozvolio uvoz neophodnih proizvoda. Količine mimo utvrđenih kontingenata trebalo bi visoko

opozovati, slično kako to rade susjedne zemlje. Na taj način bi se domaći proizvođači zaštitili od nepotrebnog uvoza.

Zaključci:

- Aktualizirati aktivnosti na već nekoliko puta pokretanim prijedlozima za formiranje ministarstva za poljoprivredu, prehrambenu industriju, vodoprivredu i šumarstvo u Kantonu Sarajevo. S obzirom na to da je ovo jedini kanton u FBiH koji nema resorno ministarstvo za ove djelatnosti, a posjeduje značajne prirodne potencijale i prerađivačke kapacitete, formiranjem odgovarajućeg ministarstva stvorili bi se uslovi za: brže i kvalitetnije korištenje prirodnih resursa u skladu sa održivim razvojem, ostanak stanovništva na vlastitim imanjima, obezbjeđenje sirovina za prerađivačke kapacitete, sve u cilju stvaranja uslova za stabilan, održiv i profitabilan razvoj ovih djelatnosti i zaštitu neobnovljivih resursa tla, vode i zraka.

- Predvidjeti razvojna sredstva za finansiranje programa u poljoprivrednoj proizvodnji i prehrambenoj industriji. Obezbuđenjem sredstava za regresiranje kamata na odobrene kredite, povećanjem grejs perioda za vraćanje kredita uz razne stimulative podsticajne mjere (regresiranje cijena goriva, maziva, struje...) stvorili bi se povoljniji uslovi za održiv razvoj primarne poljoprivredne proizvodnje i prehrambene industrije.

- Razriješiti sve nedoumice na aktiviranju prerađivačkih kapaciteta Milkosa, jer stabilna industrija mlijeka predstavlja osnovu za uspješan razvoja govedarstva (mlijeko, meso, ratarstvo), koje za sobom povlači značajno angažovanje ostalih poljoprivrednih kapaciteta, tim prije što Kanton Sarajevo predstavlja jedino područje u Federaciji koje nema osmišljenu proizvodnju, otkup i preradu mlijeka.

- Prihvatiti inicijativu Komore na razvoju tržišne poljoprivredne proizvodnje predloženu u konceptu "Program razvoja tržišne poljoprivredne proizvodnje u Kantonu Sarajevo od 2002. do 2007. godine", u okviru kojeg značajnu razvojnu mogućnost pruža projekat "1.000 obiteljskih farmi u Kantonu Sarajevo od 2003. do 2007. godine", koji predstavlja veliku šansu za zapošljavanje, proizvodnju nedostajućih količina mlijeka i mesa za ovo i šire tržište i aktiviranje instaliranih kapaciteta Milkosa.

- Primarnu poljoprivrednu proizvodnju i prehrambenu industriju početi odgovarajuće vrednovati, obraditi i uvrstiti u Strategiju razvoja Kantona Sarajevo, s obzirom na to da su to jedine djelatnosti koje nisu obrađene u Strategiji, iako su uz turizam označene kao strateške i od bitnog uticaja za razvoj Kantona Sarajevo.

S. SELIMOVIĆ

Okolina i održivi razvoj

Izlazak privrede i priprema proizvoda za svjetsko tržište je jedan od značajnih zadataka naše zemlje. Kako je u svijetu zagađenost okoline velika, a da se to ne bi dogodilo kod nas, moraju se poduzeti odgovarajuće mjere i iskoristiti sredstva koje EU i Svjetska banka daju zemljama u tranziciji, među kojima je i BiH

Cilj je da se od 2003. do 2008. godine u BiH uspostavi okolinski odgovorno tržište, te da se omogući izvoz iz naše zemlje na svjetsko, naročito na tržište EU.

Privredna komora Kantona Sarajevo je prepoznala značaj ove problematike i smatra svojom obavezom podsticanje razvoja okolinske infrastrukture, izgradnje svijesti o okolinskoj komponenti, podsticanje razvoja šire zajednice na rješavanju okolinske problematike, educiranju i osposobljavanju, kao i donošenju i poboljšanju zakonske i druge regulative vezane za okoliš.

U tu svrhu formiran je i Savjet za okolinu i održivi razvoj, koji će djelovati na dva načina:

- na realizaciji aktivnosti koje su od interesa za članove Komore i

- na realizaciji projekata u koje žele da se uključe odabrane firme, koje u okolini vide faktor svog razvoja.

PK Kantona Sarajevo će, prilikom realizacije pojedinačnih projekata, pružati stručnu pomoć, razvijati međunarodnu okolinsku saradnju i učestvovati u uspostavi okolinski informacionog sistema u BiH.

Firme koje se udruže na realizaciji pojedinačnog projekta formiraće koordinaciono tijelo koje će: izraditi programe rada, obezbijediti izvore finansiranja, pratiti realizaciju projekta i izvještavati o njegovoj realizaciji i utrošku

sredstava. Sjedište koordinacionog tijela biće u PKKS. Realizaciju projekta će finansirati: zainteresirane firme iz vlastitih sredstava (članice projekta), iz međunarodnih izvora (najveći dio sredstava) i drugih izvora. U realizaciju pojedinačnih projekata biće uključene naučne, stručne i konsalting firme koje se bave okolinom i održivim razvojem.

Učesnici Savjeta su se složili da svaka firma ima okolinskih problema koje treba riješiti, te je u tom cilju **da se poduzmu slijedeće aktivnosti:**

- provesti edukaciju iz okoliša za privrednike,
- svaka firma treba da predloži ideje o projektima koji bi se mogli zajedno realizirati (zavisno od okolinskih problema),
- iznaći sredstva za izradu projekata i
- uključiti naučne i konsalting firme koje se bave problematikom okoline i održivog razvoja.

Konstatovano je da se donošenjem okolinskih zakona podržava razvoj dobrih, a ubrzava propadanje loših firmi, te je izražena spremnost za pomoć firmama koje imaju izgleda da opstanu na tržištu.

U cilju rješavanja okolinskih problema firmi i pojedinačnih projekata na Savjetu su doneseni slijedeći zaključci:

- članovi Savjeta u svojim firmama trebaju aktivno djelovati u cilju definisanja okolinskih projekata, koje trebaju dostaviti Stručnoj službi PKKS;

- Komora treba da izvrši pripreme i provođenje edukacije za predstavnike organa vlasti, kao i menadžmente preduzeća. U edukaciju uključiti širi broj osoba koje mogu doprinijeti produbljivanju svijesti u zaštiti okoliša kako u svojstvu polaznika seminara tako i izvođača seminara (npr. ljekari, novinari i dr);

- PK Kantona Sarajevo će uputiti inicijativu Ministarstvu prostornog uređenja i zaštite okoliša da u pripremi podzakonskih akata uključe i Komoru, preko koje bi privrednici na vrijeme mogli reagirati i dostaviti svoje mišljenje i prijedloge prije njihovog konačnog usvajanja.

A. HAJDAR

Ovom prilikom pozivamo naše članice, ukoliko imaju okolinske projekte, da ih dostave Stručnoj službi Komore.

Kontakt osoba: Aiša Hajdar, telefon: 250-111, faks: 250-196 i e-mail: aisah@pksa.com.ba

Uspostaviti mehanizam koji će omogućiti efikasniji rad inspeksijskih službi

U Privrednoj komori Kantona Sarajevo, 08. 12. 2003. godine, održana je sjednica Savjeta za industriju PKKS o "Djelovanju inspeksijskih službi na kantonalnom i federalnom nivou u sadašnjim uvjetima i problemi sa kojima se susreću u svom radu"

Težišni dio razmatranja bilo je djelovanje inspeksijskih organa u slučaju velikog prisustva sive ekonomije i njenog negativnog djelovanja na privredne tokove, posebno kada je riječ o nezakonitosti u industriji i trgovini koje uočavaju inspeksijski organi, te uzroci i problematika koja ometa njihov rad i umanjuje efikasnost djelovanja.

Najčešće nezakonitosti koje uočava Tržišna inspekcija pri obavljanju djelatnosti iz svoje nadležnosti su:

- nezakonitosti pri prodaji robe (npr. na pijacama: neplaćanje obaveza poslodavaca koje su po zakonu obavezni plaćati državi i svojim uposlenicima);
- prodaja falsifikovane robe, te robe negarantovanog kvaliteta i nepoznatog porijekla, što se prvenstveno odnosi na hranu, kozmetiku i odjevne predmete.

Da bi zaštitile interese potrošača, inspeksijske službe svoj posao obavljaju na osnovu federalnih zakona i drugih podzakonskih akata kojima je propisano da inspeksijski organi nakon uočavanja i registriranja nezakonitosti prijave za prekršaje dostavljaju uredima za prekršaje, čime se završava njihova nadležnost.

Analizirajući efikasnost mjera po otkrivanju nezakonitosti, konstatovano je da aktivnosti koje se provode nakon podnošenja prijave za prekršaje ne donose potrebne efekte iz sljedećih razloga:

- uredima za prekršaje koji su formirani pri Federalnom ministarstvu nisu date potrebne ovlasti za radikalnije djelovanje nakon prenošenja nadležnosti sa sudova na njih;
- za neke inspekcije nisu formirani uredi kojima se mogu podnijeti izvještaji o njihovim aktivnostima, te izostaju mjere na rješavanju problematike iz njihove djelatnosti;
- za potpuno rješavanje navedene problematike još nisu uspostavljeni svi neophodni podzakonski akti i dr.

Ovi nedostaci umanjuju efikasnost inspeksijskih organa.

Kako se ovakav način organizovanja inspeksijskih organa pokazao neefikasnim (inspekcije su u sastavu nadležnih ministarstava), poduzete su odgovarajuće aktivnosti na organizaciji, tako da se od Nove godine ponovo uspostavlja Inspektorat na federalnom i kantonalnom nivou. Predviđen je i prelazni period od šest mjeseci za reorganizaciju inspeksijskih organa. Takođe se predviđa podnošenje prijave općinskim sudovima za prekršaje koji će voditi postupke, čime će se uvesti više rada u ovoj oblasti.

Privrednici su istakli i nedovoljnu saradnju i zajedničko djelovanje carinskih, poreznih i tržišnih inspekcija u cilju postizanja značajnijih rezultata i efektivnosti rada svih inspeksijskih organa.

U cilju rješavanja ovih problema, na sjednici Savjeta zaključeno je sljedeće:

- Da Stručna služba Komore izvrši analizu postojećih propisa koji regulišu ovu oblast, te nakon sagledavanja stanja uputi inicijative nadležnim kantonalnim i federalnim organima za donošenje odgovarajućih propisa, kako bi se razni oblici trgovine stavili pod kontrolu, odnosno kako bi se trgovina odvijala, za te namjene na za to uređenim prostorima. Time bi se umnogome doprinijelo da nadležni inspeksijski organi obavljaju svoj posao na suzbijanju nelojalne konkurencije, rada na crno i dr.

- Komora će uputiti inicijativu Vladi Kantona za izradu analize i ocjenjivanja osposobljenosti institucija Kantona nadležnih za ovu problematiku i kompletnosti propisa koji je regulišu.

- PK Kantona Sarajevo će od Vlade Kantona tražiti uspostavu mehanizama koji će omogućiti i podsticati veću saradnju i zajedničko djelovanje carinskih, poreznih i tržišnih inspekcija u cilju postizanja značajnijih rezultata i efektivnosti rada svih inspeksijskih organa.

A. HAJDAR

Turski biznismeni u Sarajevu

Delegacija privrednika iz Turske, u okviru trodnevnog boravka u BiH, posjetila je početkom decembra Privrednu komoru Kantona Sarajevo gdje je imala bilateralne razgovore sa privrednicima ovog kantona. Gosti iz Turske, vlasnici ili ovlaštene osobe iz devet turskih firmi koje se bave proizvodnjom i prodajom namještaja, iskazali su interesovanje za plasiranje svoje robe, te otvaranje predstavništava u BiH. Predstavnici domaćih kompanija potvrdili su zainteresovanost za više oblike poslovne saradnje i zajednička ulaganja.

Kako su se prisutni složili, konkretni razgovori poslovnih ljudi, kao što su ovi privredni susreti, mogu doprinijeti promjeni situacije i omogućiti uspostavljanje značajnije spoljnotrgovinske razmjene.

S. P. K.

Svečana sjednica

Imamo dovoljno snage, znanja i kreativnosti da transformiramo Komoru prema zahtjevima tržišne privrede i razvijemo članstvo na principu dobrovoljnosti

Na drugoj prigodnoj svečanosti u Privrednoj komori Kantona Sarajevo, održanoj 4. decembra 2003. godine, uručene su članske kartice i plakete za 133 nova člana Komore, čime konačan broj članova krajem godine iznosi 351.

Sa zadovoljstvom objavujemo spisak kompanija koje su dobrovoljno pristupile u članstvo Komore do 31. 12. 2003. godine.

Dobrovoljni članovi Komore

0001. "GRIZELJ" DD	0052. "ENERGOINVEST" - VMC DD	0102. DD DOM SPI
0002. HOTEL "GRAND"	0053. LT GOSPODARSKA BANKA DD	0103. "IMŠIR" EXPOT IMPORT DOO
0003. "BRANK" PROD. I ZAST. DOO	0054. SAT - FAXI DOO	0104. VELVET DOO
0004. GP BOSNAPUTEVI DD	0055. KOLINSKA DOO	0105. "TEPI INŽENJERING" DOO
0005. "ERC ZIPO" DOO	0056. "DIMNJAČAR" DOO	0106. "CLIMA - TRADE" DOO
0006. "BOSNALIJEK" DD	0057. UNITIC DOO	0107. TVORNICA ELEKTRO OPREME DD
0007. "PROVING" DOO	0058. "BITUMENKA" DD	0108. "NIRD" DOO
0008. "PROVING - INŽINJERING" DOO	0059. TEGA PEM DOO	0109. KSS CORTEGA INŽENJERING DOO
0009. GIK "HIDROGRADNJA"	0060. "UNICORN" DOO NAPR. RAČUN. KUĆA	0110. "PLASTAL" DOO
0010. "ŠIPAD-KOMERC" DD	0061. SZD "FRESH"	0111. "UNIPROMET" DD
0011. "STANDARD" DD	0062. "PRIM INVEST" DOO	0112. "NICPETROL" DOO
0012. UPI POSLOVNI SISTEM DD	0063. NTV HAYAT	0113. "ZASU - PROM" DOO
0013. FABRIKA DUHANA SARAJEVO DD	0064. "RACIONAL" DOO	0114. INFOSOFT DOO
0014. ASA AUTO DOO	0065. TP KONZUM DD	0115. "ZEBA TOURS" DOO
0015. ASA RENT DOO	0066. PING DOO	0116. "COCHLEA" DOO
0016. FARMAVITA DOO	0067. SIEMENS DOO	0117. "SARAJ" DOO
0017. DIGINET DOO	0068. EXCLUSIVE DOO	0118. GP ŽGP DD
0018. CENTROTRANS TRANSP. ROBE	0069. ATACO DOO	0119. INTEREUROPA RTC DD
0019. ASA PVA DOO	0070. PHARMA MAAC DOO	0120. FAMOS HOLDING DD
0020. ASA HOLDING DOO	0071. "DSC" DOO	0121. "TOFI" DOO
0021. ASA PSS DOO	0072. "ABTECHNICS" DOO	0122. OPŠTE UDRUŽ. SAMOST. UGOST.
0022. "FOTO OPTIK" DD	0073. LTV DOO	0123. RTA DOO
0023. "INTERŠPED" DD SARAJEVO	0074. STANPRODUKT DOO	0124. "DOMINANT"
0024. "ŽUTI TAXI" DOO	0075. "OCEAN" DOO	0125. IGT DOO
0025. ALPINA BH DOO	0076. "PLAVO OKO" DOO	0126. "M. D. I." DOO
0026. "BETAX" DOO	0077. "UMFORMTECHNIK ELKOR" DOO	0127. "TRGOSIROVINA" DOO
0027. CENTROTRANS BUS DD	0078. "GRADITELJ - OPREMA" DOO	0128. DIZDAREL DOO
0028. INSTITUT ZA HIDROTEHNIKU	0079. "ALHAMBRA" DOO	0129. "DA - 4 TRADE" DOO
0029. KJKP "VODOVOD I KANALIZACIJA"	0080. "REVJIJE PRESS" DOO	0130. SENTER DOO
0030. CENTAR "SKENDERIJA" DOO	0081. "BM - COMPANY" DOO	0131. "MERLIN - AS" DOO
0031. ALEM SISTEM DOO	0082. PRIBOS DOO	0132. SARABON DD
0032. CETEOR DOO	0083. "GRAVEX" DOO	0133. "VIATOR & VEKTOR ŠPED" DOO
0033. ŽICA DD SARAJEVO	0084. ĐIKIĆ DOO	0134. UNIS - UDRUŽ. MET. INDUSTR. DD
0034. JP VETERI. STANICA SARAJEVO	0085. "SHINE LINE" DOO	0135. ENERGOINVEST - TDS DJL
0035. STRUK. UDRUŽENJE "CARGO"	0086. "VILDAN TOURS" DOO	0136. "PAPIR SERVIS" DD
0036. DHL INTERNATIONAL DOO	0087. FEROELEKTRO DD	0137. "NEDIMA" DOO
0037. "KLAS" DD SARAJEVO	0088. "ALIBEGOVIĆ I SINOV I ALIS" DOO	0138. "ARHAZ" DOO
0038. JP "BOSAN. HERCEG. ŠUME"	0089. "WIDEX SLUŠNI APARATI"	0139. UNIS-KOMERC DD
0039. ZAVOD ZA SAOBRAĆAJ GRAĐ. FAK.	0090. COMMUNIS DOO	0140. "VINDI-TIP" DOO
0040. GP PUT DD SARAJEVO	0091. ZAVOD ZA ZAŠTITU NA RADU DOO	0141. UNIS FAGAS DOO
0041. GP "HERCEGOVINA" DD	0092. "AUTOGRANA" DOO	0142. "MUJANOVIĆ" DOO
0042. "STEP" DD SARAJEVO	0093. JP GEODETSKI ZAVOD BIH	0143. JP "SARAJEVO - ŠUME"
0043. KJKP "SARAJEVOGAS"	0094. DVOKUT PRO DOO	0144. CONSTRUCTOR GROUP DOO
0044. IPSA INSTITUT DOO	0095. HERMES SOFTLAB DOO	0145. "POLJOPREMA" DD
0045. REMONT PRUGA DD	0096. "BOSNA - AUTO" DD	0146. "ARK" DOO
0046. KJKP TOPLANE	0097. "CENTROTRANS - TRANZIT" DD	0147. EUROMEDIA DOO
0047. "MEDIMPEX" DOO	0098. UNIS - ENERGETIKA DOO	0148. "HAREX" DOO
0048. JKP "VODOSTAN"	0099. HETRING DOO	0149. BBS DOO
0049. "KLJUČ" DD SARAJEVO	0100. KAR - KA DOO	0150. CHENCO DOO
0050. GORENJE - COMMERCE DOO	0101. IMPERIJAL DOO	0151. STAKLOMONTAŽA DOO
0051. KJKP "GRADSKI SAOBRAĆAJ"		0152. "METALIK" DOO

0153. "FEMIX" DOO	0221. "INGRAP" DD	0287. ELEMENTAR DOO
0154. BAGS - ENERGOTEHNIKA DD	0222. BAROŠ DOO	0288. "ESPANJA EXPORT IMPORT" DOO
0155. ZVEČEVO COMMERCE DOO	0223. KJKP "TRŽNICE - PIJACE"	0289. "ŠUMENS" DOO
0156. AUTO CENTAR - HAZNADAREVIĆ SZR	0224. GIP POLET DD	0290. "HIZ - TRADE" DOO
0157. "DŽEKOS" DOO	0225. TOBAČNA GROSIST BOSS DOO	0291. BERG PROMET DOO
0158. AUTOLINE DOO	0226. SCANIA BH DOO	0292. "GENERALALARM" DOO
0159. "KAKTUS" DOO	0227. F. N. DALLAS BH DOO	0293. "FCE MIRAL" DOO
0160. "ARTUR" DOO	0228. STAMB. ZADRUGA "HIDROSTAN"	0294. ELDIS TEHNIKA DOO
0161. PRINTEX DOO	0229. "DUHANPROMET" DD	0295. ELECTRONIC BANKING BUREAU DOO
0162. HOTEL MARŠAL DOO	0230. MREZA PLUS DOO	0296. "BOSNAFOLKLOR" DD
0163. MILES DOO	0231. "SANITACIJA" DOO	0297. "NEURON KOMERC" DOO
0164. UDRUŽENJE "SARAJEVO TAXI"	0232. "MERCATOR TRŽNI CENTAR" DOO	0298. "IN" DOO
0165. "PLANIKA FLEX" DOO	0233. "DUKLA" DOO	0299. ASR TECHNOLOGY DOO
0166. "ISSA" DOO	0234. "MODUL - INŽENJERING" DOO	0300. "CENTROTRANS - DC"
0167. "INTERMER" DOO	0235. SIMETRAL DOO	0301. UPI ZZ "ILIDŽA"
0168. "LARIVE BOSNIA" DOO	0236. "EUROPLAKAT" DOO	0302. OTTO BOCK ADRIA DOO
0169. EKONOMSKI INSTITUT	0237. "ELPI - COMERC" DOO	0303. "BOLLEX TRADE" DOO
0170. "PRIVREDNA ŠTAMPA" DD	0238. "KOCH" DOO	0304. "UNIS - PROMEX" DD
0171. "FIDAN" DOO	0239. "SAJTING" DOO	0305. "MEDIKOMERC" DD
0172. "PC KIDS" DOO	0240. "GRADIZ" DOO	0306. "AGIS" DOO
0173. "58" DOO	0241. TIM LIGHTING SISTEM DOO	0307. "BOSANKA" DOO
0174. "ROLLING" DOO	0242. TSE DOO	0308. KJKP "PARK"
0175. MAGMA - B DOO	0243. NAZOS DOO	0309. "PAPILON" DOO
0176. "EURODELTA" DOO	0244. SEMIKEM DOO	0310. BRAJEVIĆ TRADE DOO
0177. DTS - ŠPED DOO	0245. JP ZA "VODNO PODRUČJE SLIVOVA RIJEKE SAVE"	0311. "FABRA" DOO
0178. IRIS COMPUTERS DD	0246. "SAPLAST" DOO	0312. "PARIS OSAM" DOO
0179. "SVJETLOST" IZDAVAČKO PRED. DD	0247. ČIP - SISTEMI DOO	0313. "BOSNAINSPEKT" DD
0180. UNIONINVEST - HIDROTEHNIKA DD	0248. ORTOSAR DOO	0314. CARGO CONTROL DOO
0181. MEDI - FREY DOO	0249. "POLJOEXPORT" SARAJEVO	0315. "BIROOPREMA" DOO
0182. LOK MIKRO MIKROKR. ORGAN.	0250. "BOSNA" OSIGURANJE DD	0316. "METBOJ" DOO
0183. FEF EXPORT IMPORT DOO	0251. "SAM SHOP" DOO	0317. VODOPRIVREDNO PRED. "BOSNA" DD
0184. TEHNOPANELI DOO	0252. SATOURS DOO	0318. FORMEL DOO
0185. "KRAS" DD	0253. "HOLLAND SHOP" DOO	0319. "ELEKTROUNION - ELEKTROKOVINA" DOO
0186. "SARAJEVOLIJEK" DD	0254. "SABA - ING" DOO	0320. BRAMAC KROVNI SISTEMI DOO
0187. "MEGATTI" DOO	0255. "BROJLER" DOO	0321. LISCA DOO
0188. "STILLES" DOO	0256. KOMPAS DOO	0322. ELEKTROKONTAKT DOO
0189. "LIKVAL" DOO	0257. COCA - COLA HBC B-H DOO	0323. UNIS - INŽENJERING DD
0190. "AMSTRONG" DOO	0258. "ARS GALERIJA PALETA" DOO	0324. HAAKTRANS DOO
0191. "PERCON" DOO	0259. "SANASA" ZDR. UST. POLIK. CENTAR	0325. UNILAB DOO
0192. A. R. D. AUTOCENTRAL	0260. "HFM" DOO	0326. VAKUFKA BANKA DD
0193. "BOSNAMED" DOO	0261. "SENABIL" DOO	0327. "GENUS COMPANY" DOO
0194. "MLAZ" DOO	0262. MBM KONSTRUKCIJE DOO	0328. JU STUDENTSKI CENTAR
0195. "ELEKTING" DOO	0263. T. A. OTAS DOO	0329. OKI DOO
0196. "PENNY PLUS" DOO	0264. BLICDRUK DOO	0330. ZVIJEZDA - PROIZVODNJA I USLUGE DOO
0197. "AMARIN TREJD" DOO	0265. MARKET BULL DOO	0331. UNION BANKA DD
0198. PEP DOO ZA PREN. I EMIT. PROGR.	0266. GP "BOSNA" DD	0332. SPANISH MARKET DOO
0199. CENFLEX DOO	0267. "DŽENEMI" DOO	0333. "KANA N&N" DOO
0200. "ELEKTROFORCE" DOO	0268. "KUNOVAC COMPANY" DOO	0334. "TGA - COMMERCE" DOO
0201. "ALPROM" DOO	0269. "MILK - PROCESSING" DOO	0335. "TIM KNOW HOW" DOO
0202. ZZ "SARAJEVSKO POLJE"	0270. "FLASH" DOO	0336. JU "KULTURNO-SPORTSKI I REKREACIONI CENTAR" ILIDŽA
0203. PRIZMA - SPORT DOO	0271. BOSTEK MACHINERY DOO	0337. ENERGOINVEST DD
0204. "KRISTAL" DD	0272. "SIS" DOO	0338. DD PD "BUTMIR"
0205. "BEŠIĆ SPEKTAR" DOO	0273. "AES CARGO" DOO	0339. GEO ETA DOO
0206. ENERGOINVEST - TERMOAPARATI DD	0274. ZULEX DOO	0340. EURO - ASFALT DOO
0207. ŠIPAD DD "ENTERIJER"	0275. "HIB SA" DOO	0341. "W V P" DOO
0208. "UNIS KANJA" DOO	0276. "EURO INSPEKT" DOO	0342. "DIRECT MEDIA" DOO
0209. AUXILIUM DOO	0277. "AŽURNOST" DOO	0343. BOSNALIK DOO
0210. "ONASA" DOO	0278. UNIS UNIDATA DD	0344. "GRAMEX" DOO
0211. "F. C. O. EXPORT- IMPORT" DOO	0279. "JOBING" DOO	0345. ALDEN PRINT DOO
0212. "METAS" DOO	0280. UNIMONT DD	0346. LUTRIJA BOSNE I HERCEGOVINE DOO
0213. "CABLECOM" DOO	0281. HIDRIA BH DOO	0347. ASTRA DOO
0214. "MAXLINE" DOO	0282. GODIMERC DOO	0348. "BOROVO" DOO
0215. "ŠUMARSTVO ZELENGORA" DOO	0283. "USLUŽNOST" DOO	0349. "FADŽ COMPANY" DOO
0216. "KOLINVEST" DOO	0284. GM MAX DOO	0350. ORBICO DOO
0217. KJKP "POKOP"	0285. ENERGOINVEST - DALEKOVODIZGRADNJA DD	0351. "HYDROGROUP" DOO
0218. JUB DOO	0286. "GEOINŽENJERING" DD	

Pisma podrške

Komori stižu brojne čestitke i pisma podrške od članova sa željama za dalje unapređenje rada i razvoj članstva. Izvod iz pisma podrške Hidrogradnje

"...Želimo čestitati Privrednoj komori Kantona Sarajevo na dosadašnjim rezultatima. Svojim upornim radom i otvorenošću za nove koncepte uspjeli ste redizajnirati Komoru u dinamičnu i efikasnu organizaciju koja je postala lider u svojoj oblasti djelovanja ne samo u BiH već i u čitavom regionu".

Rekordan broj održanih seminara

Centar za edukaciju kadrova Privredne komore Kantona Sarajevo je u novembru i decembru 2003. godine realizirao osam edukacija, na kojima je prisustvovalo 240 privrednika i ujedno ostvario rekord po broju seminara održanih tokom jednog mjeseca.

📖 Saradnja sa Federalnom privrednom komorom Austrije

Od 10. do 13. novembra, u saradnji sa Federalnom privrednom komorom Austrije, realiziran je posljednji seminar iz oblasti menadžmenta »Organizacija i menadžment«. Predavač je bio Karl Daxböck (certificirani predavač WIFI instituta PK Austrije). Grupa od 25 polaznika je odslušala sve, a devet samo ovaj seminar. Polaznici su, 13. novembra, uspješno položili složen test. Na taj način su stekli pravo da putuju u Austriju, početkom januara 2004. godine, učestvuju na biznis-forumu (15. januara 2004.) kojeg će pripremiti ove dvije komore i posjete neke austrijske firme. U Austriju putuje grupa od 25 menadžera i drugih stručnih radnika iz 21 firme iz Federacije BiH i Republike Srpske. **Komora će i 2004. godine organizovati kurs (sa tri seminara: Clienting - odnos prema kupcima kao faktor uspjeha, Benchmarking - učenje od najboljih i Savladavanje stresa). Polaznici će, kao i ranijih godina, polagati test i putovati na biznis-forum u Austriju u toku 2004. godine.**

Pozivamo zainteresovane za ovaj kurs da nam se preliminarno prijave, pošto je broj polaznika ograničen. Telefoni: 250-107 i 250-115.

📖 Realizovan seminar iz oblasti radne i socijalne psihologije

»Stres i mobbing na radnom mjestu« su realizovale, 5. novembra, Taida Kapetanović i Maja Zarić, dipl. psiholozi iz Sarajeva. Seminar je pobudio pažnju privrednika i bilo je prisutno 37 polaznika.

S obzirom na interesovanje koje je izazvao ovaj, kao i seminar »Socijalne vještine rukovodilaca« (koji je održan početkom 2003. godine), odlučili smo da ih uvrstimo u Program edukacije 2004. godine.

📖 Uspješnih pet jednodnevnih seminara za članove Komore

Komora je, u želji da aktuelne seminare još više približi članovima Komore (kao i drugim firmama koje to nisu), organizovala set od pet besplatnih jednodnevnih seminara o aktuelnim temama:

»Informaciono-komunikacione tehnologije (ICT) u poslovanju«. Predavači: Brano Vujičić, dipl. inž. el., i mr

Adnan Filipović (»Ping« Sarajevo). Seminar je realiziran 6. novembra, a prisustvovalo je 20 polaznika.

»Novo okolinsko zakonodavstvo - šansa ili prijetnja privredi«. Predavači: dr Aleksandar Knežević i Jasminka Čomić, dipl. inž. kem. (»Ceteor«). Održan je 13. novembra, a prisustvovala su 33 polaznika.

»Međunarodna pravila u ugovaranju i tenderiranju ugovora, projekata, tendera...« održan je 20. novembra. Predavač: Ibro Čengić, dipl. inž. Prisustvovalo 39 polaznika.

»Proces stabilizacije i pridruživanja BiH Evropskoj uniji i Jedinствен ekonomski prostor BiH usklađen sa unutrašnjim tržištem EU« održan je 27. novembra. Predavači: Emir Hadžikadunić i Darija Ramljak. Prisustvovalo 15 polaznika.

»Obuka i konsultacije u kompanijama za CE označavanje«. Predavači: mr Radomir Marinković, Seid Jažić i drugi iz firme »Tim Know How«. Seminar je realiziran 9. decembra, a prisustvovala su 42 polaznika.

📖 Posljednji u 2003. godini Adizes seminar

Centar za edukaciju je uspješno realizovao i posljednji seminar u 2003. godini »Kreiranje poslovnih strategija«, Partner »Adizes institut« (Los Angeles, Amerika) - Adizes Southeast Europe (Novi Sad). Održan je od 10. do 12. decembra 2003. godine. Prisustvovalo je 15 polaznika.

F. PODRUG

Za januar 2004. godine najavljujemo

📖 Seminar »Informaciono-komunikacione tehnologije (ICT) u poslovanju«. Predavači: Brano Vujičić, dipl. inž. el., i mr Adnan Filipović (»Ping« Sarajevo). Namijenjen je rukovodnim i drugim kadrovima u firmama koji žele da budu bolje informisani o mogućnostima najboljih rješenja pri kupovini informatičke opreme, odnosno ljudima koji donose odluke o uvođenju i primjeni IT tehnologija u vlastitim firmama. Obrađuje konkretne teme iz ove oblasti.

📖 Seminar »Zakon o obrtu« će se realizirati u saradnji sa predavačem iz Ureda za zakonodavstvo BiH za radnike opštinskih, kantonalnih i državnih organa koji rade na ovim poslovima, kao i za djelatnike iz privrednih organizacija. Obradiće se aktuelne teme iz oblasti koje pokriva Zakon o obrtu, donošenje provedbenih propisa, primjena zakonskih odredbi iz ovog zakona, sa osvrtom na probleme koji su ispoljeni u primjeni ovog zakona.

F. P.

Centar za međunarodno poduzetništvo - CIPE, u saradnji sa USAID-om, organizirao
trodnevni seminar - radionicu "Kako efektivno zagovarati u javnoj politici"

Zastupanje interesa privrede

Iskustva zemalja koja prolaze kroz tranziciju su pokazala da su ekonomske reforme efikasnije ukoliko se interesi privrednih subjekata jasnije definiraju kroz zastupanje preko asocijacija kojima pripadaju

Jedan od najznačajnijih zadataka privrednih komora jeste **zastupanje interesa članova komore u partnerskim odnosima sa organima izvršne vlasti i uprave** u pripremi i donošenju zakona i drugih propisa vezanih za privredu i uslove privređivanja, mjera ekonomske politike, instrumenata kojima se određuje ekonomski položaj privrednih subjekata i usklađivanje interesa različitih grana privrede.

Privredna komora Kantona Sarajevo je u dosadašnjem djelovanju posvećivala značajnu pažnju ovim aktivnostima i sa manje ili više uspjeha doprinosila kreiranju poslovnog ambijenta u skladu sa zahtjevima i interesima svih privrednih subjekata u Kantonu Sarajevo.

Primjenom Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o privrednim komorama u FBiH, uloga Komore u zastupanju interesa svojih članova je značajnija i odgovornija. **Privredni subjekti koji su svojom izjavom dobrovoljno pristupili članstvu u Komori ukazali su povjerenje svojoj poslovnoj asocijaciji da ih zastupa u partnerskim odnosima sa organima izvršne vlasti i uprave. Istovremeno su preuzeli i obavezu da će, kroz organe i tijela Komore, aktivno sudjelovati u artikuliranju svojih zahtjeva i interesa.**

Na nedavno održanom trodnevnom seminaru - radionici "Kako efektivno zagovarati u javnoj politici", koji je organizirao Centar za međunarodno privatno poduzetništvo - CIPE, u saradnji sa USAID-om, učesnici su upoznati sa ključnim problemima i praktičnom pristupu mobiliziranju glasa biznisa kroz tehnike zagovaranja, upotrebe medija i građenja koalicija u cilju zalaganja i zagovaranja interesa privrednih subjekata - članova asocijacija na principu dobrovoljnosti.

Sve češće se pojam zastupanja interesa zamjenjuje terminom "zagovaranje u sferi javne politike" i usko je povezan sa mijenjanjem i/ili kreiranjem određenih odluka koje se mogu odnositi na zakone i druge zakonske akte, propise, odluke, mjere, pa i politike. Kada je u pitanju djelatnost komore i interes njenih članica, zagovaranje se odnosi na sve elemente koji idu u pravcu stvaranja pozitivnog poslovnog ambijenta. Zagovaranje obuhvata javno zalaganje i prikupljanje podrške za određene stavove koji se tiču pojedinih vladinih odluka i politika u sferi privređivanja. Pri tome zajednički stav može da odobrava, opoziva, odbija ili poboljšava odluke ili politike. Zadatak Komore je da kroz razgovor i medijaciju objedinjuje stajališta i interese različitih grupacija i kroz jedin-

stven stav po određenom pitanju jasno ukaže na prednosti ili nedostatke određenih odluka ili politika koje se tiču uslova privređivanja.

Zašto je važno zagovaranje u javnoj politici? Glas biznisa se mora čuti.

Zagovaranjem se obezbjeđuje transparentnost u aktivnostima koje se poduzimaju u asocijaciji i pruža mogućnost da informacije o tome budu dostupne ključnom auditoriju koji utječe na javnu politiku:

- Mediji imaju veliku korist od komentara i kritika koje daju poslovne asocijacije. Novinari dobivaju informacije iz službenih izvora vlade, ali imaju bolje mogućnosti da analiziraju te informacije kada čuju alternativni glas poslovnih asocijacija.

- Zakonodavcima su potrebne pouzdane informacije, jer oni donose političke odluke koje utječu na život građana. Dobro promišljene politike doprinose stvaranju povoljnog poslovnog okruženja što je od koristi za sve građane.

- Uprava i administracija kroz glas javnog zalaganja dobivaju pouzdane informacije o ciljevima koji su predmet javnog zalaganja i tako im pomažu da bolje i efikasnije to uvedu u primjenu.

- Šira javnost, uključujući članove poslovne asocijacije se educiraju o odlukama koje ih se tiču kroz pristup informacijama već u fazi razmatranja. Pomažu im da saznaju šta izabrani predstavnici u zakonodavnim i vladinim tijelima rade ili ne rade i na osnovu toga ih mogu pozvati na odgovornost.

Poslovne asocijacije jačaju i imaju veću odgovornost prema svojim članovima.

Zagovaranje je od vitalnog značaja za opstanak i razvoj poslovne asocijacije. Komore nastoje služiti svojim članovima i zbog toga im nude brojne usluge kao što su edukacija, prezentacije, promocije, povezivanje sa partnerima i slično. Ipak, sve te usluge će biti manje korisne ako se ne utječe na stvaranje povoljnog poslovnog ambijenta koji omogućava prosperitet i razvoj. Zastupanjem interesa privrednih subjekata i javnim zalaganjem za prosperitetnu poslovnu klimu, Komora kao asocijacija dobija na značaju, ali i odgovornosti prema svojim članovima.

Da bi bila uspješna Komora, sa jedne strane, mora da bude osposobljena da artikulira probleme svojih članova u jedinstven glas, a, sa druge strane, da ima sposobnost da privuče pažnju onih koji donose odluke. To se može postići redovnim komuniciranjem sa ljudima u institucijama koje donose odluke i sa zvaničnicima vlade. Redovni kontakti omogućuju da Komora djeluje proaktivno u smislu predlaganja ili zajedničkog rada u kreiranju adekvatnih mjera, što često može da skрати vrijeme zaživljavanja ekonomskih mjera i spriječi česte izmjene propisa koje to reguliraju, čime se stvara veća sigurnost

i stabilnost. Pored toga, aktivnim učešćem u kreiranju mjera otvorena je mogućnost nadgledanja i upravljanja mjerama ne samo od zaposlenika u Komori nego i od njenih članica koje su aktivno učestvovala u radu.

Aktivnim uključivanjem u zagovaranje, Komora postaje ozbiljan učesnik na sceni donošenja odluka i samim tim postaje jača. Uspješno zagovaranje jača profil Komore među onima koji donose odluke i poboljšava njenu reputaciju unutar poslovne zajednice kao asocijacije koja pruža korisne usluge svojim članovima. Na taj način se povećava doprinos postojećim članovima i privlače novi. Uz više finansijskih sredstava, Komora se u većoj mjeri

može posvetiti zagovaranju, davati kvalitetnija rješenja i unaprijediti strategiju i taktiku zagovaranja. Veći broj članova znači veće glasačko tijelo i veći autoritet kod kreatora politika.

Da bi posao zagovaranja bio uspješan, potrebno je aktivno učešće svih strana u zagovaranju: članova Komore, Komore kao asocijacije, uprave i vladinih institucija i medija. Javno zagovaranje znači potpunu transparentnost u radu svih učesnika. Javno zagovaranje je proces u kojem svi učestvuju i snose svoj dio odgovornosti za zajedničku dobrobit.

B. TANKOSIĆ

Šta nije zagovaranje u javnoj politici?

Baš kao što je bitno razumjeti šta predstavlja javno zalaganje u javnoj politici, jednako je bitno razumjeti šta ne predstavlja zalaganje u javnoj politici.

Sa stajališta biznis asocijacija, zagovaranje u javnoj politici je usmjereno na kreiranje dobre poslovne klime za sve njene članove.

Zalaganje nije usmjereno na:

Sticanje povlaštenog tretmana za jedan biznis ili sektor.

Rješavanje problema dnevnog poslovanja. Međutim, ako su te dnevne prepreke znak većeg problema koji ugrožava širu poslovnu zajednicu, onda je opravdano zalaganje u javnoj politici. U takvim slučajevima pažnju treba posvetiti rješavanju uzroka, a ne simptoma.

Pružanje usluga članovima vezanih za obavljanje svakodnevnih biznis transakcija ili rješavanje nesporazuma između članica i vlade. Da bi riješili ovakva pitanja, članovi treba da traže usluge od pravnika, agencija, konsultanata i Komore ako je osposobljena za pružanje takve usluge na komercijalnoj osnovi.

Pregled sajmova u zemlji i svijetu

Januar, februar, mart 2004.

Slovenija

SEJEM DOM - 43. međunarodni sajam - sve za dom, građevinarstvo i građevinske stolarije, drvna industrija, sistemi grijanja, unutrašnje uređenje, oprema za kupatila
02 - 07. 03. 2004. godine, Ljubljana

Hrvatska

- **PRIME** - 2. međunarodni dani marketinga
29 - 31. 01. 2004. godine, Zagreb

- DANI MODE I LJEPOTE:

06 - 08. 02. 2004. godine, Zagreb

- **INTERTEKSTIL** - 60. međunarodni sajam tekstila i prateće industrije

- **KOŽA, OBUĆA I ODJEĆA** - Međunarodni tjedan kože, obuće i odjeće

- **BEAUTY ZAGREB** - 7. međunarodni sajam kozmetike

- **HAIR FASHION** - Izložba kozmetike i opreme za frizere

- **SPORT I NAUTIKA** - 13. zagrebački sajam sporta i nautike
18 - 22. 02. 2004. godine, Zagreb

Turska

- **MTE 2004.** - Mediteranski sajam turizma
18 - 22. 02. 2004. godine, CNR EXPO Center - Istanbul

- **BURSA SHOE, SHOE MACHINES AND SIDE INDUSTRY FAIR 2004** - Međunarodni sajam obuće i prateće industrije
26 - 29. 02. 2004. godine, Bursa - međunarodni sajamski i kongresni centar

Slovačka

ITF SLOVAKIA TOUR 2004. - 10. međunarodni sajam turizma
15 - 18. 01. 2004. godine - Izložbeno-kongresni centar Incheba - Bratislava

Mađarska

AGRO+MASHEXPO - Međunarodni sajam poljoprivrede i poljoprivrednih mašina
18 - 21. 02. 2004. godine, HUNGEXPO sajamski centar - Budimpešta

Austrija

FERIEN - MESSE - Sajam - odmori, putovanja, slobodno vrijeme

15 - 18. 01. 2004. godina, Novi sajamski centar - Beč

VIENNA AUTOSHOW - Sajam automobila

15 - 18. 01. 2004. godina, Novi sajamski centar - Beč

CREATIV SALZBURG SPRING - Sajam suvenirna - staklo, porcelan, poklona, igračkaka, ručnih radova

16 - 18. 01. 2004. godina - Sajamski centar Salzburg—EATIV SALZBURG SPRING

Njemačka

International Green Week Berlin - Izložba industrije hrane, poljoprivrede i hortikulture

16 - 25. 01. 2004. godina, Berlin

DOMOTEX HANNOVER 2004 - Svjetska trgovinska izložba čilima i podnih prostirki

17 - 21. 01. 2004. godina, Hanover

OPTI MÜNCHEN 2004. - 7. međunarodni sajam optike i optičke opreme

16 - 18. 01. 2004. godina, Novi sajamski centar - Minhen
ISPO WINTER - 60. međunarodni sajam sportske opreme i odjeće

01 - 04. 02. 2004. godina, Novi sajamski centar - Minhen

Izbor sajmova pripremila Amira Višnjić, telefon: 25 01 41, e-mail: amirav@pksa.com.ba

BiH na putu evropskih integracija

“Glasnik” Privredne komore Kantona Sarajevo uvodi novu rubriku pod nazivom “Bosna i Hercegovina na putu evropskih integracija” sa ciljem upoznavanja i pripreme članova Komore za ulazak na tržište Evropske unije. U ovom broju date su osnovne informacije o EU, Procesu stabilizacije i pridruživanja, kao i dosadašnjim aktivnostima BiH na putu ka evropskim integracijama. U sljedećim brojevima članovi Komore će se upoznati sa standardima i normama unutrašnjeg tržišta EU (npr. Bijela knjiga) koje je neophodno usvojiti da bi se domaći proizvodi mogli izvoziti u zemlje članice i kandidate EU, pa čak i zemlje regiona

Evropska unija je nastala kao rezultat integracije industrija uglja i čelika u zemljama Zapadne Evrope 50-tih godina 20. stoljeća. Proces evropskih integracija od tada stalno napreduje, što dokazuje činjenica da je prvobitna zajednica sačinjena od šest zemalja dostigla broj od 15 zemalja članica, a u 2004. godini očekuje se pridruženje još njih deset. Deklaracijom EU, juna 1998. godine, uspostavljeni su novi odnosi između BiH i EU. Tim dokumentom označen je početak procesa kojeg je potrebno proći da bi se došlo do nivoa apliciranja za članstvo.

Glavni ciljevi pomoći EU odnose se na pružanje podrške BiH u okviru Procesu stabilizacije i pridruživanja, posebno pomoć pri: učvršćivanju mirovnog procesa i njezovanju međuentitetske saradnje, pomirenju među narodima i povratku izbjeglica i raseljenih lica u svoje prijeratne domove, uspostavi institucija i održive demokratije zasnovane na vladavini prava i poštivanju ljudskih prava, postavljanju osnova za održiv ekonomski razvoj i rast, približavanju BiH standardima i principima EU.

Od 1991. do 2003. godine BiH je dodijeljeno blizu 2,5 milijardi eura iz fonda Evropske zajednice. Od 1996. do 2000. godine BiH je u okviru Phare i programa Obnova primila pomoć u iznosu od 890,7 miliona eura. Krajem 2001. godine Evropska komisija usvojila je Strategiju pomoći BiH koja pokriva period od 2002. do 2006. godine i obezbjeđuje okvir za buduću pomoć EU. Od 2001. dodijeljeno je više od 240 miliona eura u okviru CARDS pro-

grama, pomažući na taj način učešće BiH u Procesu stabilizacije i pridruživanja.

Proces stabilizacije i pridruživanja (Stabilisation and Association Process - SAP) kojeg je EK počela primjenjivati na zemlje jugoistočne Evrope, u junu 1999. godine, predstavlja novi način pridruživanja zemalja regiona (BiH, Hrvatska, Srbija i Crna Gora, Albanija i Makedonija) evropskim integracijama. Cilj ovog procesa je obezbijediti sredstva pomoću kojih će se održati stabilne demokratske institucije, osigurati vladavina prava, te otvorene, prosperitetne privrede zasnovane na evropskim praksama i standardima. SAP se sastoji od tri nivoa:

- Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju - pravna osnova procesa,
- Program CARDS - finansijski instrument za provođenje reformi,

- Autonomne trgovinske mjere - povoljni trgovinski preferencijali.

U svrhu uspješnijeg provođenja Procesu stabilizacije i pridruživanja EK je pokrenula novi Program pomoći CARDS.

CARDS program (Community Assistance for Reconstruction, Development and Stabilisation - Pomoć zajednice za obnovu, razvoj i stabilizaciju) je glavni instrument za finansijsku i tehničku pomoć EK i saradnju sa SAP zemljama. Ovdje se kroz nacionalni i regionalni pristup, a konkretni ciljevi pomoći kroz CARDS program su:

- Pomoć konsolidaciji države BiH kao demokratske zemlje u kojoj postoje vladavina prava i dobra uprava, čime se omogućava BiH da učestvuje u Procesu stabilizacije i pridruživanja i da nadograđuje Opći okvirni sporazum za mir;

- Podrška razvoju funkcionalnih državnih institucija koje su u stanju da djeluju kao pouzdani partneri međunarodne zajednice i da djelotvorno predstavljaju kompleksne interese zemlje;

- Podrška ekonomskoj reformi i prijelazu na tržišnu ekonomiju, da bi se omogućio održiv ekonomski razvoj, trgovina i zapošljavanje i da bi se omogućila integracija bh. ekonomije u strukturu EU i strukturu šire međunarodne zajednice;

- Podrška utvrđivanju okvira za okoliš u BiH na temelju propisa aquis;

- Omogućavanje i podsticanje saradnje između BiH i drugih zemalja u regionu u okviru procesa stabilizacije i pridruživanja.

U okviru ovog konteksta i uzimajući u obzir ciljeve SAP, program CARDS može najdjelotvornije pomoći BiH da udovolji izazovima s kojima se susreće fokusirajući se na demokratsku stabilizaciju, izgradnju administrativnih kapaciteta, ekonomski i socijalni razvoj, okruženje i prirodne resurse i pravne i unutrašnje poslove.

Iako je EK usvojila Studiju izvodljivosti kojom se procjenjuje spremnost BiH za početak pregovora o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju, preporučuje se dinamičniji rad u toku 2004. godine, kako bi se pristupilo potpisivanju ovog Sporazuma, a čime bi BiH dobila status potencijalnog kandidata za članstvo u EU i nastavila sa daljim aktivnostima ka evropskim integracijama.

Ključni događaji u odnosima između BiH i EU su:

➤ April 1992: Odnosi BiH i EU počinju se razvijati međunarodnim priznavanjem Republike BiH kao nezavisne i suverene države.

➤ Novembar 1995: Dejtonski (Pariški) mirovni sporazum je zaustavio rat i uspostavio dva entiteta u Bosni i Hercegovini: Federacija BiH i Republika Srpska.

➤ 1997: Regionalni pristup. Vijeće ministara EU postavlja političke i ekonomske uslove za razvoj bilateralnih odnosa. BiH uživa autonomne trgovinske povlastice.

➤ 1998: Uspostavljanje EU/BiH Konsultativne radne grupe (Consultative Task Force - CTF) koja obezbjeđuje tehničku i stručnu pomoć u području administracije, regulatornog okvira i politike.

➤ Maj 1999: Proces stabilizacije i pridruživanja (Stabilisation and Association Process- SAP). SAP nudi jasnu mogućnost integracije za BiH, kao i druge četiri zemlje regiona u EU strukturu.

➤ Juni 1999: Usaglašen Pakt stabilnosti kao politički dokument kojem je strateški cilj stabilizacija u jugoistočnoj Evropi približavanjem zemalja regije evroatlantskim integracijama, te jačanja regionalne saradnje. U julu 1999. godine održan je u Sarajevu Samit šefova zemalja i vlada Evrope, Kanade, Japana i SAD-a na kome je podržano i ozvaničeno osnivanje Pakta stabilnosti.

➤ Mart 2000: Objavljivanje EU mape puta (Road Map). Ovaj dokument uspostavlja 18 ključnih uslova koje BiH treba da ispuni kako bi se pristupilo izradi Studije izvodljivosti (Feasibility Study) za otpočinjanje pregovora o Stabilizaciji i pridruživanju.

➤ 2000: Produženje bescarinskog pristupa proizvoda iz BiH na tržište EU.

➤ Decembar 2000: Vijeće EU donosi uredbu 2666/2000 o programu pomoći EU za obnovu, razvoj i stabilizaciju - CARDS, namijenjen Albaniji, BiH, Federalnoj Republici Jugoslaviji, Hrvatskoj i Makedoniji.

➤ Decembar 2002: EK saopštila da su smjernice Mape puta o približavanju EU uglavnom ispunjene.

➤ Novembar 2003: EK usvojila prijedlog Izvještaja o spremnosti BiH za otpočinjanje pregovora sa EU o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju.

(Izvor: www.dei.gov.ba

www.europa.eu.int

www.euroinfo.ba)

Pripremila: Selma TERZIĆ

Detašmani

Donesen Pravilnik za SR Njemačku

Upravni odbor Vanjskotrgovinske/Spoljnotrgovinske komore BiH donio je Pravilnik o detašmanima u Saveznoj Republici Njemačkoj.

Pravilnikom su utvrđeni organi i tijela za poslove detašmana, saradnja sa privrednim komorama Federacije BiH i Republike Srpske, i uslovi za korištenje i kriterijumi za dodjelu kontingenata detašmana i kontrola korištenja detašmana.

Raspodjela odobrenog kontingenta detašmana vrši se za preduzeća koja su već angažovana ili se namjeravaju angažovati na izvođenju radova u SR Njemačkoj prema utvrđenim kriterijima. Redovna raspodjela odobrenih godišnjih kontingenata vrši se za svaku detašmansku godinu najkasnije do 30. septembra tekuće godine.

Za detaljnije informacije obratiti se na Upravu stručnih službi V/SKBiH.

B. T.

**ČLANOVIMA
KOMORE I
POSLOVNIM
PARTNERIMA
U ZEMLJI I
INOZEMSTVU
UPUĆUJEMO
ISKRENE ČESTITKE I
NAJBOLJE ŽELJE
POVODOM
NOVE 2004.
GODINE!**

Projekat farme "Heljda-eko"?!

Mladi bh. poduzetnik dobitnik svjetskih priznanja

Samir Mehonić, diplomirani psiholog, uspio je kroz organizovanu poljoprivrednu proizvodnju na svom skromnom posjedu, bez velikih ulaganja, osmisliti novi proizvod i nove prerađivačke mogućnosti. Izostaje jedino podrška kako vlasti u Kantonu Sarajevo tako i šire

Projekat uzgoja heljde začet je na njegovom imanju, u selu Raštelica, na 35. kilometru magistralnog puta Sarajevo - Mostar.

- Užitek i zadovoljstvo su u prirodnom i zdravom ambijentu uzgajati medonosno ljekovito bilje i žitarice, baviti se pčelarstvom i proizvodnjom meda i drugih pčelinjih proizvoda na prirodan, ekološki zahtjevan način - kazao nam je Samir Mehonić.

Kako dalje objašnjava, suština rada je zadržati tradicionalni način uzgoja, bez hemikalija, i uz to cijeli proces oplemeniti novim zahtjevima u domenu prakticiranja organske proizvodnje.

Uz vlastiti trud i angažman svoje porodice, na skromnim zemljišnim površinama i načinima dorade, koje mu pruža okruženje, koristeći vodenične mlinove, ovaj vrijedni poduzetnik proizvodi širok asortiman proizvoda. To su integralno brašno, heljdina kaša, razne vrste jastuka, okovratnici, povez za oči, termostati, čarape i auto-jastuke od ljuski i cijelog zrna heljde, zatim tinkture iz svježih dijelova biljke, te med od heljde.

Stručnu podršku u realizaciji ovog projekta pružili su i doktor poljoprivrednih nauka Azra Hadžić i prof. dr. Nezir Tanović, koji su predložili i formiranje eko-farme "Heljda-eko", imajući u vidu opštedruštvenu korist od ovog proizvoda. Mehonić je dobitnik značajnih priznanja na sajmovima, a švedska agencija za certifikate KRAW - International branch of the Swedish certification body, koja je članica međunarodne asocijacije IFOAM, dodijelila mu je prošlog mjeseca certifikat za prakticiranje organske poljoprivrede. Kako i sam kaže, cilj mu je stvaranje samoodržive farme po ugledu na praksu sličnih proizvodnih područja u užem i širem okruženju, zatim u drugim evropskim zemljama, kao što je slučaj u Sloveniji, Austriji, Švicarskoj, Njemačkoj...

Stagnacija poljoprivredne proizvodnje u ratnom i poratnom periodu i nemogućnosti korištenja poljoprivrednih površina veliki su hendikep za našu privredu, ali, u fazi obnove i unapređenja kompleksa hrane, to je podobnost da se odaberu novi pristupi rješavanju ovog problema. U ovom i sličnim slučajevima riječ je o siromašnim populacijama stanovništva, koji svoju egzistenciju vide u samozapošljavanju kroz proizvodnju hrane, a u startu nisu u mogućnosti da obezbijede početni kapital.

Idejni projekti ovakvog i sličnog karaktera moraju koristiti donatorska sredstva države, agencija drugih zemalja i sredstva zainteresiranih domaćih i stranih investicija koji su spremni uložiti u zajedničku proizvodnju. Prema riječima Mehonića, izostaje podrška kako vlasti u Kantonu Sarajevo tako i šire.

Trouglasto zrno heljde porijeklom je iz Azije i bogato je hranjivim sastojcima, mineralnim solima i vitaminima. Po vitaminskim sastojcima slično je ostalim žitaricama, sadrži gotovo sve vitamine iz grupe B. Na zeljastoj stabljici razvija se i do 2.000 krupnih i mirisnih cvjetova, bogatih nektarom, pa ih rado posjećuju pčele. Heljdin med je kvalitetan i cijenjen. Dodaju li se ovim biohemijskim i energetskim karakteristikama heljdino svojstvo lakše probavljivosti, idealna je namirnica za osobe sa poremećenom probavom, za djecu i starije osobe.

Upotrebom tinkture od heljde, poboljšava se rad kardio-vaskularnog sistema, reguliše se krvni pritisak, smanjuje rizik sterilnosti, poboljšava se cirkulacija krvi, te otklanjaju otjecanja, umor, grčevi u rukama i nogama.

Sadašnji plasman prerađevina i povećano interesovanje kupaca nameće potrebu proširenja obima proizvodnje, a to su istovremeno pouzdani indikatori koji dovoljno govore da se radi o dugoročnom profitabilnom projektu koji može da animira nezaposleno stanovništvo ruralnih prigradskih područja i sa njihovim malim imanjima stvori profitabilan proizvodni kompleks.

Projekat farme "Heljda-eko" je sigurno ekonomski održiv, jer iza njega stoje znanje, volja i rad, procjena je stručnjaka. Ovo pogotovu što je proizvođač stekao ugled u svom nastojanju da održi način i kvalitet proizvodnje, što se manifestira u povećanom interesu drugih proizvođača da uzgajaju heljdu.

Predstoji verifikacija djelatnosti kao pravnog subjekta, dakle eko-firme.

- Planiramo uzgoj i izradu proizvoda od ljekovitog bilja (menta i neven), med od heljde i drugog bilja, povećanje broja košnica, prikupljanje i preradu samoniklog bilja, kao i plodova samoniklog voća, uzgoj i preradu ostalih vrsta žita (integralno brašno), te proizvodnju sjemena i sadnog materijala za organsku poljoprivredu. U naredne dvije do tri godine imamo u planu dostizanje proizvodnje minimalno 50 hektara: heljde, ječma, raži, zobi, mente, nevena i drugih biljnih vrsta - dodao je Mehonić.

Uparedo sa ovim, planira se proširenje kooperacije sa individualnim poljoprivrednim proizvođačima u sektoru proizvodnje biljaka, stočarstva, otkupa i prerade proizvoda na tradicionalan način, te markentiške aktivnosti kako bi ovi proizvodi bili prepoznatljiviji na širem tržištu.

E. BAŽDAR

Nova svjetska otkrića

Nanomedicina - Male podmornice patroliraju kroz tijelo

Autor knjige "Nanomedicina" i ugledni biokemičar Robert Freitas sa kalifornijskog naučnog instituta tvrdi: "Nanotehnika će sve bolesti 20. stoljeća pobijediti, ali i sve tjelesne bolove i patnje!"

Davne 1965. godine film Ričarda Flejšera "Fantastično putovanje" je izazvao veliku pažnju. U ovom naučno-fantastičnom filmu doktor, istraživač i tehničar se, smješteni u podmornicu, umanjuju na mikroskopsku veličinu i injekcijom se ubrizgavaju u venu jednog nau-

čnika, a sve s ciljem da ploveći kroz njegove vene stignu do mozga i razbiju tumor koji se tamo razvio. Ono što je tada bilo čista utopija, danas je stvarnost: sa nanopodmornicom od chitina ili chitinosana naučnici u budućnosti žele da farmaceutske materijale ciljano dovedu na mjesto dejstva, ali tako da se ne razgrade prije dolaska na cilj. Tako bi se bolesti napadale u samom korijenu.

Za nekoliko godina će high-tech firma Microtec iz Duizburga, koja je i razvila mikropodmornicu, omogućiti i njeno ubrizgavanje u vene. Podmornica bi mogla, ukoliko je opremljena ultrazvučnom sondom, slati slike

iz tijela. Individualno određeni medikamenti bi se time mogli pričvrstiti tačno na ciljno mjesto, u malim dozama.

Mikročipovi sa najfinijim detektorima za mikroorganizme i uzročnike bolesti će se u narednim godinama ubrizgavati u vene. Ove nanoimunološke mašine, prema viziji naučnika na Foresight Institutu, će se izraditi sa nanokompjuterima i lansirati u organizam u akciju traženja i uništavanja nametljivaca kao što su virusi i bakterije. Prednost je u tome što bi ova mašina tražila sve viruse i bakterije koji su do sada poznati u svijetu.

U tijelo će se uvesti ili kroz probavni trakt ili kroz vene. Koliko će ostati u našim tijelima. Naravno, pametni ljudi su se pobrinuli i za to. Ove mašine su napravljene tako da se nakon 24 sata automatski aktivira program samouništenja.

Kao peć: prozor koji grije

Funkcionira slično kao i kaljeva (zidana) peć: prozor sačinjen od polarnih dioda pohranjuje sunčevu energiju u toku zimskih dana i zrači je u sobu. Sistem prozora je konstruiran tako da apsorbira sunčevo svjetlo, pretvara u toplotnu energiju i oslobađa je direktno u stan. Noću će biti spriječeno gubljenje energije sistemom za akumulaciju.

"Ovim smo prozor pretvorili u sunčevu električnu centralu!", kaže Carsten Wiener iz WET-a. U jednom klasičnom zimskom danu sa vanjskom temperaturom do minus osam gradi, unutrašnja strana zrači čak i na prigušenom svjetlu oko 40 stupnjeva. To odgovara normalno podešenom centralnom grijanju na prvi podiok (jedinicu) i temperaturi prostorije oko 21 grad. Ciljano se išlo na efekt kaljeve peći kroz zelenkasto bljeskanje okretnog apsorpcionog diska (okrugle ploče).

Ljeti bi se ovaj višenamjenski prozor koristio za rashlađivanje prostorija. Samo nekoliko jednostavnih podešavanja prozor - grijač se pretvara u prozor - izolator. Time se znatno štedi na potrošnji energije. Prema podacima proizvođača, godišnja ušteda na troškovima bi iznosila čak do 40 procenata.

D. BOŠNJAK

GLASNIK je zvanično glasilo Privredne komore

Kantona Sarajevo
List izlazi dvomjesečno.

Besplatan primjerak

Godina III
Broj 22

novembar/decembar 2003.

GLASNIK uređuje Redakcijski kolegij u sastavu:

Munevera Pahor, predsjednik;
mr Irfan Mehčić,
glavni i odgovorni urednik;
Elvira Baždar,
tehnički urednik;
mr Branka Tankosić,
Rusmira Mandić,
Faruk Podrug,

Mubera Kadrić,
Latifa Huseinović,
poslovni sekretar
DTP:

„Privredna štampa“

Adresa:

Privredna komora Kantona Sarajevo

- za Glasnik -

71000 Sarajevo

La Benevolencije 8

Telefoni:

(00 387 33) 250-100, 250-101,
250-196

Faks:

(00 387 33) 250-137, 250-140

Na osnovu mišljenja Federalnog ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta broj:

04-15-2875/01, od

07. 06. 2001. godine, „GLASNIK PRIVREDNE KOMORE KANTONA SARAJEVO“ je proizvod iz člana 19. tačka 10. Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga na čiji se promet ne plaća porez na promet proizvoda.

Za izdavača:

„Privredna štampa“ d.d. Sarajevo
Štampa: „BIOGRAF“ Sarajevo
Članarina Privrednoj komori Kantona Sarajevo uplaćuje se na račune komercijalnih banaka

- Raiffeisen Bank d.d. BiH, broj računa:

161000004560078,

- Union banka d.d. Sarajevo, broj

računa: **102050000006788**

- Vakufska banka d.d. Sarajevo, broj

računa **1602000000501028**

Na osnovu člana 18. Zakona o privrednim komorama u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 35/98 i 34/03) i članova 62. i 63. Statuta Privredne komore Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 1/99), Skupština Privredne komore Kantona Sarajevo, na četvrtoj sjednici, održanoj 17. decembra 2003. godine, donijela je

O D L U K U O VISINI I NAČINU PLAĆANJA ČLANARINE ZA 2004. GODINU

Član 1.

Za članove Privredne komore Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: članovi Komore) iz člana 6. Zakona o privrednim komorama u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 35/98 i 34/03), koji imaju sjedište na teritoriji Kantona Sarajevo, utvrđuje se visina članarine u paušalnom iznosu, koju čini mjesečni prosjek uplaćene članarine u 2003. godini, za finansiranje zajedničkih interesa koji se utvrđuju aktima Komore i Godišnjim programom rada.

Za članove Komore koji nisu uplaćivali članarinu u 2003. godini, utvrđuje se visina članarine u iznosu koju čini osnovica najniža bruto plaća ukupnog broja zaposlenih, pomnožena sa 4% (četiri promila).

Kolektivni članovi Komore plaćaju kotizaciju u visini 10% (deset odsto) od iznosa ostvarenog po osnovu naplaćene članarine od svojih članova.

Član 2.

Uplata članarine će se vršiti na transakcijske račune Privredne komore Kantona Sarajevo kod poslovnih banaka, i to:

- **LT Gospodarska banka d.d. Sarajevo, broj računa: 170-100-20002687-39,**
- **Vakufska banka d.d. Sarajevo, broj računa: 160-200-00005010-28,**
- **Union banka d.d. Sarajevo, broj računa: 102-050-00000067-88.**

Član 3.

Privredna komora Kantona Sarajevo će izdavati rješenje o visini mjesečne članarine, početkom poslovne godine za tekuću godinu.

Za novoprimljene članove u toku poslovne godine izdaje se rješenje sa danom pristupanja u članstvo komore.

Član 4.

Članarina komorama se uplaćuje mjesečno, do petnaestog u mjesecu za prethodni mjesec.

Članarina ima tretman troškova preduzeća, banaka i drugih članova komore, saglasno odredbama kodeksa računovodstvenih načela i standarda.

Član 5.

Ovlašćuje se Upravni odbor i predsjednik Privredne komore Kantona Sarajevo da daju bliže tumačenje za provođenje odredaba ove odluke.

Član 6.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se od 01. 01. 2004. godine, u kontinuitetu, do donošenja nove odluke.

Ova odluka će se objaviti u "Službenim novinama Kantona Sarajevo".

**PREDSJEDNIK SKUPŠTINE
PRIVREDNE KOMORE KANTONA SARAJEVO**

Broj: 29 - 13/03
Sarajevo, 17. decembar 2003. godine

Rusmir Šetić, dipl. oec.

Prilikom utvrđivanja članarine za 2004. godinu, Skupština je vodila računa da se ne poveća članarina u odnosu na prethodnu godinu, iako je broj članova manji. Izučava se novi način obračuna koji će biti pogodniji za članove od dosadašnjeg.

Članarina Komori ne bi trebala biti opterećenje članstvu Komore nego ulog za usluge koje će Komora pružati svojim članovima, vodeći računa o stalnom povećanju njihovog zadovoljstva.

1909 - 2003.

UČINITE PRAVI IZBOR!

**POSTANITE I VI ČLAN PRIVREDNE KOMORE
KANTONA SARAJEVO**

**KAO VODEĆA SNAGA EKONOMSKOG RAZVOJA
KOMORA VAM SVOJIM USLUGAMA POMAŽE
DA POSLUJETE KVALITETNIJE I PROFITABILNIJE**